

Co w przypadku, gdy w czasie procedury dłużnik znika? Fundusz alimentacyjny - gotowe rozwiązania sytuacji trudnych. Zmiany w ochronie danych osobowych a poszukiwanie dłużnika. Jak ustawa wpływa na postępowanie wobec dłużnika?

Warsztaty skierowane do osób zajmujących się obsługą funduszu alimentacyjnego

Kontrole z NIK: czego można się spodziewać i jakie mogą być jej konsekwencje?

Otrzymają Państwo gotowy schemat postępowania z dłużnikiem alimentacyjnym, opracowany przez naszą prowadzącą. Schemat ten zostanie szczegółowo omówiony podczas szkolenia. Szkolenie poprowadzi praktyk z ogromnym doświadczeniem warsztatowym i zawodowym, praktyk MOPS.

W programie m.in.:

- Postępowanie z dłużnikiem alimentacyjnym od A do Z
- Efektywne poszukiwanie dłużnika
- Fundusz alimentacyjny ma dwie strony – wierzycielkę i dłużnika – jak prowadzić z nimi postępowanie?
- Omówienie wszystkich możliwych przypadków i wskazanie rozwiązań
- Dłużnik z orzeczeniem, dłużnik za granicą, dłużnik z zasiłkiem stałym, dłużnik opiekunem osoby niepełnosprawnej, dłużnik w zakładzie karnym
- Różnica między organem właściwym dłużnika i organem właściwym wierzyciela – uprawnienia i obowiązki
- Co w przypadku, kiedy postępowanie nie zostało zakończone w danym okresie świadczeniowym?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Pisma w postępowaniu z dłużnikiem jako OWD i OWW
- Wzory decyzji pism w postępowaniu administracyjnym
- Decyzja pozostawiająca wniosek bez rozpatrzenia
- Zawiadomienie o zawieszeniu postępowania administracyjnego
- Wniosek do PUP o aktywizację zawodową
- Wzór wniosku do SKO o stwierdzenie nieważności decyzji w związku z wydaniem decyzji z rażącym naruszeniem prawa

Szczegółowy program szkolenia:

- Nowe uregulowania prawne funkcjonujące od 01.01.2019 r.
- Omówienie „nowych sposobów na dłużnika alimentacyjnego”
- Jakie zmiany na nowy okres świadczeniowy?
- Efektywne poszukiwanie dłużnika?
- Fundusz alimentacyjny ma dwie strony – wierzycielkę i dłużnika jak prowadzić z nimi postępowanie?

- Omówienie wszystkich możliwych przypadków i wskazanie rozwiązań.
- Dłużnik z orzeczeniem, dłużnik za granicą, dłużnik z zasiłkiem stałym, dłużnik opiekunem osoby niepełnosprawnej, dłużnik w zakładzie karnym
- Różnica między organem właściwym dłużnika i organem właściwym wierzyciela uprawnień i obowiązków.
- Co w przypadku kiedy postępowanie nie zostało zakończone w danym okresie świadczeniowym?
- Czy dłużnik ma uprawnienia, a jeżeli tak to jakie?
- Jesteśmy z małych gmin dłużnik jest naszym sąsiadem wiemy gdzie mieszka czy możemy to wykorzystać omijając postępowanie?
- Główne powody dla których organy ścigania odmawiają wszczęcia albo umarzają dochodzenie?
- Czy uporczywe uchylanie się nadal funkcjonuje?
- Wniosek dłużnika o rozłożenie na raty odroczenie terminu płatności lub umorzenie co dla nas oznacza?
- Co w przypadku, gdy w czasie procedury dłużnik znika?
- Współpraca z Komornikiem, Powiatowym Urzędem Pracy, Organami Ścigania?
- Zmiany w ochronie danych osobowych a poszukiwanie dłużnika. Jak ustawa wpływa na postępowanie wobec dłużnika?
- Kontrole z NIK: czego można się spodziewać i jakie mogą być jej konsekwencje?
- W jaki sposób najlepiej szukać dłużnika? Jak do niego dotrzeć? Jakich narzędzi użyć?

Jak postępować z dłużnikiem?

- Jak skutecznie przeprowadzić postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych po zmianach?
- Jak szukać dłużnika? Jak ustalić adres? Jeżeli adres został ustalony, jednak dłużnika nie ma pod tym adresem, co można zrobić? Co zrobić w sytuacji, gdy komornik ustalił adres dłużnika, jednak adres ten jest tożsamy z adresem zameldowania? Czy obowiązek znów spada na gminę? Czy istnieje możliwość ponownego oddania sprawy komornikowi? W jaki sposób sformułować pismo, by taka sytuacja się nie powtórzyła? Czy istnieją jakieś narzędzia, by robić to w efektywny sposób?
- Jak interpretować artykuł 5a w myśl uchylania się dłużnika od obowiązku alimentacyjnego? Co zrobić, jeżeli w kolejnym roku pojawia się ponownie problem z dłużnikiem? Czy należy ponownie wydać decyzję o uchylaniu się od obowiązku alimentacyjnego? Czy nie ma to większego sensu, jeśli dokument jest już w obiegu prawnym?
- Co w przypadku, gdy dłużnik przebywa za granicą? W jaki sposób radzić sobie w sytuacji, gdy dłużnik jest za granicą (tę informację mamy od mieszkańców gminy) jednak awiza o zawiadomieniu są doręczane (odbiera matka)?
- Typowe i nietypowe problemy przy wszczynaniu postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.
- Udostępnianie danych wierzyciela a nowe przepisy o ochronie danych osobowych - jak wpłyną na przebieg postępowania wobec dłużnika?
- Co w przypadku, gdy dłużnik ciągle zmienia miejsce pobytu?
- Postępowanie wobec dłużnika (wywiady, decyzje). Jak poprowadzić skuteczne postępowanie według nowych zasad? Czy art. 209 KK jest najbardziej skuteczny? Jeżeli tak, w jakiś sposób formułować wnioski o ściganie i jak często? Jeśli nie, jaki system możemy obrać?
- Zatrzymanie prawa jazdy. W jaki sposób? Na jakich zasadach? Do kogo wystąpić, aby dokonać zatrzymania - do OWD, prokuratury czy starosty? Czy jest to skuteczna forma postępowania z dłużnikiem?
- Umorzenia zaległych zobowiązań dłużników alimentacyjnych wobec wierzyciela, na wniosek pełnoletnich osób uprawnionych.

- Dłużnicy z KRUS – jak sobie z nimi radzić?
- Jak traktować dłużnika wykonującego pracę w gospodarstwie rolnym? Czy należy taką osobę zgodnie z ustawą poprosić o zarejestrowanie w urzędzie pracy? Jeżeli tak, jaka jest zasadność tej decyzji, skoro dłużnik już wykonuje pracę zarobkową?
- Praca sezonowa - czy w takiej sytuacji dłużnik również musi pojawić się w PUP?
- Postępowanie z dłużnikiem alimentacyjnym krok po kroku, kiedy jesteśmy OWD a kiedy jesteśmy OWW? Jakie ustawowe obowiązki nakłada ustawodawca na właściwe organy?
- W chwili, gdy decyzja o uchylaniu się od alimentów została wydana, a dłużnik dogadał się z OPS i zaczął spłacać swoje zadłużenie. Czy OPS powinien uchylić decyzję, czy ją wygasić? Od czego to zależy? Czym się to różni?

Zwiększona częstotliwość Kontroli NIK (2019) a odpowiedzialność urzędnicza

- Kontrola z NIK, co podlega kontroli?
- Kiedy można posądzić nas o naruszenie dyscypliny finansów publicznych? Co może z tego wynikać? Jakie mogą być konsekwencje dla urzędnika.
- Egzekucja nieskuteczna. PRZYKŁAD: wierzyciel dłużnika przestał pobierać środki z funduszu alimentacyjnego. Dług został przejęty przez komornika, jednak OPS nie dostaje żadnych wpłat ze strony dłużnika. Czy w myśl art. 3 ustęp 3 ustawy, ośrodek pomocy społecznej powinien kontynuować postępowanie, chociaż wierzyciel przestał pobierać środki z funduszu alimentacyjnego?
- Czy urzędnik ponosi jakąś odpowiedzialność prawną za zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi? Omówienie na przykładzie zabrania prawa jazdy dłużnikowi zgłoszonemu w urzędzie pracy, który chce podjąć pracę jako kierowca czy kurier a nie może z uwagi na brak prawa jazdy.
- Ponoszenie kosztów z tytułu egzekucji komorniczej, a przepisy o finansach publicznych. Co można uznać za naruszenie?

Inne organy państwowe, jak z nimi współpracować, aby prowadzone postępowania wobec dłużników alimentacyjnych były jak najbardziej skuteczne?

- Kto występuje do starosty o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnikowi – OWD który złożył wniosek o ich zatrzymanie, czy OWD na terenie którego obecnie dłużnik zamieszkuje?
- Kiedy OWW składa wniosek o wszczęcie a kiedy o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego?
- Jak rozliczać kwotę wyegzekwowaną przez komornika? Rozliczanie wpłat od komorników na podstawie KPC.
- Czy przekazywać komornikowi należności z FA wpłacone przez dłużników bezpośrednio na konto gminy?
- Wnioski o ściganie dłużników do prokuratury – w jakim wypadku? Czy istnieje szybsza droga niż wezwanie urzędników na policję i przesłuchania?
- W jaki sposób sformułować pismo do prokuratury, aby nie było umorzeń? Co można zrobić po umorzeniu? Jak często składać wnioski o ściganie?
- Jak współpracować z zakładami karnymi? Czy istnieje jakiś sposób efektywnej współpracy, aby informowali kiedy dłużnik opuści zakład? Czy w przypadku braku informacji ze strony zakładu karnego, po oficjalnym piśmie możemy podjąć jakieś kroki prawne?
- Jakie dane (zadłużenie) wpisać do BIG?
- Umieszczanie dłużników w BIG w jaki sposób? Do ilu BIG-ów? Czy sama kwota, czy razem z odsetkami?
- Ustanowiony kurator do odbioru korespondencji, a odnalezienie się dłużnika alimentacyjnego.

- SKO – jak przeprowadzić właściwe postępowanie, aby decyzja została utrzymana w mocy?

Fundusz alimentacyjny - w jaki sposób działa? Jak usprawnić procedurę? Jak skutecznie dostarczyć pismo dłużnikowi? Najczęściej padające pytania i sytuacje problemowe

- Omówienie krok po kroku całej procedury.
- Prawidłowe skompletowanie dokumentacji do wniosku o przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
- Kto odpowiada za kompletowanie wniosków: strona czy organ?
- Jak konstruować decyzję o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego? Czy pisać osobne pismo dla komornika?
- Jak rozliczać kwotę wyegzekwowaną przez komornika? Rozliczanie wpłat od komorników na podstawie KPC.
- Egzekucja nieskuteczna. PRZYKŁAD: wierzyciel dłużnika przestał pobierać środki z funduszu alimentacyjnego. Dług został przejęty przez komornika, jednak OPS nie dostaje żadnych wpłat ze strony dłużnika. Czy w myśl ustawy art 3 ustępu 3 ośrodek pomocy społecznej powinien kontynuować postępowanie, chociaż wierzyciel przestał pobierać środki z funduszu alimentacyjnego?
- Co w sytuacji, gdy decyzja o uchyleniu się przez dłużnika od obowiązku alimentacyjnego jest ostateczna, kierujemy wniosek do prokuratury, po pewnym czasie pojawia się dłużnik i rozpoczyna współpracę z OPS-em. Czy w takiej sytuacji wysłanie pisma z prośbą o zawieszenie prawa jazdy ma swoją zasadność zgodnie z ustawą? Czy może jest to przekroczenie kompetencji ośrodka pomocy społecznej?
- Pani składa wniosek o FA na nowy okres. Na zaświadczeniu od komornika widnieje wpłata dokonana na konto wierzyciela w lutym 2015 w kwocie 200,00 zł (pani pobierała wtedy FA w kwocie 500 zł)- ile do zwrotu? 500 zł miesięcznie począwszy od lutego 2015 do końca okresu świadczeniowego? Czy samo 200 zł? Jakie dane (zadłużenie) wpisać do BIG?
- Dłużnik przyszedł na wywiad, nie zarejestrował się jako bezrobotny. Zostało zrobione wszczęcie jako uchylający się. Od komornika przyszła informacja, że dłużnik w okresie 6 miesięcy wpłacił 220 zł co miesiąc na FA, a wypłacane alimenty wynoszą 400 zł – czy uchylić postępowanie?
- PRZYKŁAD: gdy jesteśmy OWW, dłużnik raz odbierał pisma pod ostatnim adresem, raz nie. W tym okresie zasiłkowym otrzymaliśmy informacja o przyznaniu FA również na ten adres. Jest awizo, że nie podjęto w terminie. Poszedł wniosek do OWD o przeprowadzenie postępowania wobec dłużnika. OWD odpisał zwrotnie, że nie jest organem właściwym, bo przyszła osoba z rodziny dłużnika i oświadczyła, że syn pracuje w dni robocze w Warszawie i nie zna adresu. Dołączono kopie tego oświadczenia a sama informacja w piśmie jest wyrwana z kontekstu. Komornik wskazał 2 adresy, ten na który pisma były wysyłane i drugi inny. Drugiego adresu OWD z tego co wiemy nie ma. Co zrobić w takiej sytuacji? Wysłać jeszcze raz informacje o przyznaniu i wniosek do nowego OWD?
- Dłużnik jest w zakładzie karnym. Czy wysłać informacje o przyznaniu FA do ostatniego OWD?
- PRZYKŁAD: OWW wystąpił do nas z wnioskiem o ściganie dłużnika. Wezwaliśmy go na wywiad. Wezwanie odebrała matka. Pan przyszedł i złożył oświadczenie, że nie mieszka na terenie naszej gminy, ale nie chciał podać gdzie mieszka. Wystaliśmy pismo do OWW, że nie jesteśmy OWD. OWW wystąpił do komornika o ustalenie miejsca zamieszkania dłużnika. Komornik twierdzi, że dłużnik mieszka u nas. Co w takiej sytuacji? Jak działać?
- Czy można wystąpić do policji o ustalenie miejsca zamieszkania dłużnika? Czy jest to przekroczenie kompetencji?
- Czy osobie pełnoletniej o znacznym stopniu niepełnosprawności, nieuczącej się przysługuje

świadczenia z funduszu alimentacyjnego?

- Co w przypadku świadczeń nienależnie pobranych z FA? Petent ma do zwrotu kwotę NP świadczeń z FA, ale jeszcze przed wydaniem decyzji żądającej zwrotu wyprowadził się z terenu gminy i obecnie gdzie indziej pobiera świadczenia. Czy mogę wnioskować do obecnej gminy wierzycielki o potrącanie z bieżąco wypłacanych świadczeń na rzecz NP świadczeń? Jeżeli tak, to jak to zrobić formalnie? Wysłać decyzje z żądaniem zwrotu? Jeżeli nie, czy są jakieś inne ścieżki aby załatwić to jak najszybciej.
- Zmiany wysokości świadczeń, od jakiej daty od daty wyroku, czy może od wszczęcia postępowania przez komornika?
- Dłużnikiem jest obywatel innego kraju. Jakie obowiązki ma gmina? Gdzie się kierować, aby rozwiązać taką sytuację?

Prowadzący:

Prowadząca: Katarzyna Fabiś – wieloletni praktyk Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Posiada duże doświadczenie w tematyce świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego. Z wykształcenia politolog na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, w roku 2013 ukończyła studia podyplomowe z Zarządzania Zasobami Ludzkimi na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu, a w roku 2014 Specjalizację z Zakresu Pomocy Społecznej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną